

Informacije o rastavi i razvodu:

U braku

U registrovanom partnerstvu

U vanbračnoj zajednici

U braku sam / živim u registrovanom partnerstvu i želim da se razvojim. Kako da postupim?

Kod nadležnog suda u mestu stanovanja (www.gerichte-zh.ch) možete pokrenuti [postupak za razdvajanje bračne zajednice](#). Postupak možete pokrenuti sami ili preko zastupnika:ice. Ako ste u mogućnosti ponesite sledeće dokumenta za prvo savetovanje sa zastupnikom:icom ili za razgovor pred sudom:

- dokumenta o finansijskoj situaciji (poslednje dve poreske izjave i poreske račune, obračune plata za 3 do 6 meseci, dokaze o redovnim troškovima, izveštaje sa bankovnog računa za 3 do 6 meseci)
- beleške / dokaze o bračnom životu (važne podatke i događaje, kao npr. primena nasilja od strane partnera, partnerke, lekarska uverenja, dokaze o krivičnim postupcima, zaštitne mere protiv nasilja).

Koliko košta postupak za razdvajanje bračne zajednice i ko plaća advokata:icu?

U slučaju da nemate dovoljno novca na raspolaganju, možete sami ili uz pomoć zastupnika:ice predati [zahtev](#) za oslobađanje od troškova postupka i besplatno pravno zastupanje. Ako Vaš zahtev bude usvojen, sudski i troškovi zastupanja biće privremeno preuzeti od države. U slučaju da se kasnije Vaša finansijska situacija poboljša, sud može u roku

od 10 godina tražiti nadoknadu sudskih i troškova zastupanja. U slučaju povlačenja zahteva za razdvajanje bračne zajednice, može se desiti da [morate nadoknaditi do tog trenutka nastale advokatske i sudske troškove](#). Ako ste u mogućnosti da sami snosite troškove zastupanja, možete se informisati o troškovima postupka za razdvajanje bračne zajednice kod savetovališta ili kod zastupnika:ice.

Šta mogu urediti u postupku razdvajanja bračne zajednice?

Sud uređuje na zahtev, između ostalog, sledeće tačke:

- Dodelu stana
- Poveravanje dece
- Iznos izdržavanja
- Podelu bračne imovine

Plašim se da situacija još više eskalira, kada moj partner sazna za razvajanje!

Ako Vaš partner primenjuje nasilje ili pretil nasiljem Vama ili deci, [policija](#) može u akutnoj situaciji odrediti zaštitne mere ([GSG Link za Zakon o zaštiti od nasilja](#)). Policija može da odredi udaljenje Vašeg partnera:ke iz kuće ili stana, zabranu pristupa jednom određenom području, zabranu stupanja u kontakt sa Vama i decom u trajanju od 14 dana. U roku od narednih 8 dana imate pravo da jednom zatražite produžetak [zaštitnih mera](#) u trajanju od 3

meseca. Savetovališta za žrtve nasilja pomažu i savetuju besplatno i poverljivo pri sastavljanju zahteva. Tri meseca su po pravilu dovoljna da se izdejstvuje sudski uređena rastava. Ako strahujete od daljih pretnji Vašeg partnera nakon isteka zaštitnih mera, možete podneti zahtev kod suda za zabranu kontakta i prilaska Vašoj okolini (Zaštita ličnosti na osnovu Građanskog zakona ZGB 28 b). Zahtev možete predati istovremeno sa zahtevom za razdvajanje bračne zajednice. Informišite se o toj mogućnosti kod zastupnika:ice ili kod savetovališta. Ako strahujete da se Vaš partner neće pridržavati zabrane kontakta, [ženske kuće](#) nude sveobuhvatnu zaštitu.

Ako je potrebno vrlo brzo razdvajanje?

U postupku za razdvajanje bračne zajednice možete zatražiti i usvajanje vanrednih privremenih zaštitnih mera. Za izricanje istih morate priložiti dokaze o nasilnim događajima i potrebi hitnog postupanja. Dodatno mora biti navedeno koja nenadoknadv šteta može nastupiti, ukoliko podnet zahtev ne bude odobren odmah, bez saslušanja protivnika predloga. Sud će onda privremeno – ali hitno – urediti iste tačke, bar delimično, kao i u postupku za razdvajanje bračne zajednice. Kriterijumi za izricanje vanrednih privremenih zaštitnih mera su dosta strogi. Posavetujte se o pravnim pitanjima, kako bi ste se informisali o Vašim šansama.

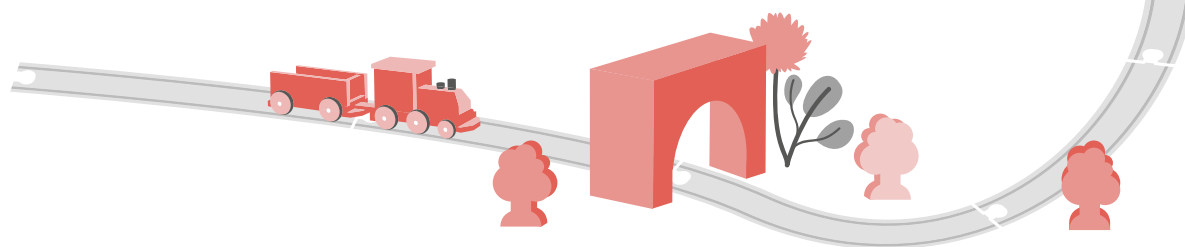
Kome će biti dodeljen stan?

Osobi kojoj je stan potrebiji, po pravilu roditelju koji se posle razdvajanja najviše brine o deci. Zatražite sledeće, ako želite da ostanete u porodičnom stanu:

- Rok za iseljavanje partnera (nekoliko dana do dva meseca). Ako imate naznake da Vaš partner neće dobrovoljno napustiti stan, zatražite određivanje prinudnog iseljenja od strane nadležne gradske kancelarije.
- Predaja kompletnog svežnja ključeva, kako Vaš partner bez Vašeg odobrenja ne može ući u stan. Promenite bravu na vratima u slučaju ako niste sigurni da ste dobili sve ključeve i ako se i dalje osećate ugroženo.

Kod koga će živeti deca?

Kod roditelja koji je do sada uglavnom bio odgovoran za ličnu brigu o deci, i koji ličnu brigu može i dalje pružati. Sud po službenoj dužnosti ispituje gde su deca najbolje zbrinuta (najbolji interes dece). Braća i sestre po pravilu ostaju zajedno. Deca starija od 6 godina mogu biti saslušana u sudskom postupku.

Koliko često se drugi roditelj može brinuti o deci?

Po pravilu imaju oba roditelja i nakon rastave zajedničko pravo starateljstva i podeljenu odgovornost staranja o deci. Oba roditelja imaju pravo na lični kontakt sa decom. Vi možete da napravite dogovor sa drugim roditeljem i isti treba biti odobren od strane suda. Obratite pažnju na to da vreme predaje dece bude precizno dogovoreno, kao i da sadrži dogovor za vreme odmora i praznika kao što su Uskrs, Duhovi i Božić.

Ako Vaš partner preti Vašoj deci ili ih tuče, ili ako prilikom predaje dece dolazi do nasilnih situacija (eskalacija), možete zatražiti da posete budu praćene ili da se imenuje pomoćnik za pravo posete. Ukidanje podeljene odgovornosti staranja o deci može se odrediti samo ako su deca izložena velikoj opasnosti i najčešće je vremenski ograničeno.

U slučaju da Vi i Vaš partner niste saglasni oko starateljstva ili dogovora o staranju o deci, odluku o tome donosi sud. Sud može u tu svrhu samostalno imenovati zastupnika:icu deteta ili Vi možete sami podneti zahtev sudu za dečjeg advokata. Kancelarije za zastupanje dece isključivo zastupaju interese dece. Troškove moraju snositi roditelji, ili mogu, u slučaju da je priznato pravo na besplatnu pravnu pomoć, biti pokriveni na isti način.

Označeni pojmovi u tekstu su linkovi na internet stranice i dokumenta kojima možete pristupiti putem qr koda.

Od čega ćemo živeti?

Mogu proći nedelje ili meseci dok odluka o izdržavanju postane pravosnažna. Zato se iz predostrožnosti prijavite službi za socijalni rad čim predate zahtev za razdvajanje. Vi imate pravo na finansijsku pomoć od strane države, ukoliko nemate primanja ili ona nisu dovoljna. Ako posedujete zajednički račun u banci ili kreditnu karticu sa Vašim suprugom:

- podignite ako je moguće odmah sredstva potrebna za podmirenje životnih potreba za naredna tri meseca, u slučaju da bankovni račun ili kreditna kartica glasi na ime Vašeg supruga, a Vi ne posedujete dovoljno ušteđevine.
- blokirajte ovlašćenje Vašem suprugom, na Vašem bankovnom računu, ako bankovni račun ili kreditna kartica glasi na Vaše ime.

U postupku razdvajanja bračne zajednice obračunavaju se potrebe oba domaćinstva i odbijaju od ukupnih zarada. Ukoliko nakon pokrivanja potreba ostane višak, on služi primarno za pokrivanje potreba dece i na drugom mestu za pokrivanje deficita bračnog partnera.

U slučaju da niste u mogućnosti da od svoje zarade i iznosa izdržavanja snosite svoje izdatke, imate pravo na socijalnu pomoć. U slučaju razdvajanja možete pod određenim uslovima ostvariti pravo na naknadu za slučaj nezaposlenosti, čak i ako niste bili zaposleni do nedavno. Sredstva za izdržavanje dece koja su dodeljena presudom donetoj u postupku za razdvajanje bračne zajednice mogu biti predumljena (unapred isplaćena) od strane države. Predumljivanje se orjentiše prema maksimalnom iznosu dečije AHV/IV penzije (2023 je iznosila Fr. 980). Izdržavanje dodeljeno bračnom partneru nije moguće predumiti na ovaj način. Biro za naplatu duga u Vašoj opštini će preduzeti po Vašem nalogu prinudnu naplatu potraživanja od dužnika izdržavanja.

Da li razdvajanje ima uticaj na moj status boravka?

Često je pravo na boravak u Švajcarskoj povezan sa zajedničkim životom sa suprugom (dozvola boravka B po osnovu doseljenja porodice). Pritom se razlikuje status lica zemalja koje pripadaju Evropskoj Uniji, koji imaju načelno bolje uslove za zadržavanje i boravak u Švajcarskoj, i lica država van Evropske Unije. Kod lica država van Evropske Unije postoji u slučaju razdvajanja mogućnost za produžetak boravka, pod uslovom da je brak u Švajcarskoj trajao najmanje tri godine i da je integracija uspešna. Vi imate pravo da istaknete važne privatne razloge, naročito ako ste žrtva porodičnog nasilja ili ako je reintegracija u zemlju porekla značajno otežana. Sačuvajte moguće dokaze kao lekarska uverenja, izveštaje iz ženskih kuća/savetovališta ili policijska rešenja. Pravna situacija boravka ne treba biti razlog da trpite porodično nasilje. S tim u vezi Vas možemo besplatno i poverljivo posavetovati.

Šta se dešava na ročištu za radvajanje bračne zajednice?

Informišite se o toku postupka razdvajanja bračne zajednice kod savetovališta, zastupnika:ice ili suda. Ako ste pred sud izašli bez zastupnika:ice:

- ne potpisujte nikakve sporazume ako ste nesigurni, ili
- potpišite, ali uz pravo opoziva, sa rokom od 10 dana. U roku od 10 dana u okviru pravnog savetovanja, proverite sporazum i opozovite isti, po potrebi, u roku.

Decu ne možete povesti na postupak razdvajanja bračne zajednice. Rezervišite celi dan i organizujte čuvanje dece, tako da ne budete pod stresom ako postupak duže potraje. Zatražite unaprijed od suda prevodioca za ročište, u slučaju da ne razumete tačno sve ili ne možete sve objasniti na nemačkom.

Šta mogu preduzeti protiv presude?

Ako niste saglasni sa presudom, morate u roku od 10 dana zatražiti obrazloženu presudu ili, ako ste dobili presudu sa obrazloženjem, u datom roku uložiti žalbu (u skladu sa poukom o pravnom leku na kraju presude). Nakon proteka roka, presuda je pravosnažna i njenu izmenu možete zatražiti samo ako se situacija nakon donošenja presude značajno i trajno promenila.

Šta ako ponovo budemo zajedno?

U slučaju da ponovo živite zajedno sa Vašim suprugom, presuda je nakon 3 do 5 nedelja automatski nevažeća. U slučaju ponovnog razdvajanja, postupak za razdvajanje bračne zajednice se mora ponovo pokrenuti i kreće iznova.

Da li da se radije odmah razvedem?

Razvod braka je u svakom trenutku moguć, ako su oba supružnika saglasni i nameru da se brak razvede potvrde pred sudom. Iskustvo je pokazalo da namera da se brak razvede često bude opozvana. Stoga je vođenje postupka po zahtevu za razdvajanje bračne zajednice brži put ka razjašnjenju pitanja izdržavanja, dodele stana i odgovornosti staranja o deci. Razvod braka protiv volje supružnika je moguć tek nakon isteka propisanog vremena odvojenog života, u trajanju od dve godine. U slučaju nemogućnosti daljeg održavanja bračne zajednice možete jednostrano podneti tužbu za razvod braka. Međutim, tu može doći do teškoća i ako dođe do osporavanja razloga za razvod braka, postupak traje veoma dugo, često duže od 2 godine, tako da postupak razdvajanja bračne zajednice brže donosi izvesnost. Informišite se kod savetovališta, savetovališta za pravna pitanja ili suda.

Šta mogu učiniti ako je brak zaključen pod prisilom?

Slobodan izbor bračnog partnera je pravo koje važi za sve ljude koji žive u Švajcarskoj. Švajcarski zakon zabranjuje brakove koji su sklopljeni pod prinudom, bez obzira na to da li su sklopljeni u inostranstvu ili u Švajcarskoj. Stupite u kontakt sa www.zwangshei-rat.ch ili sa savetovalištem za žrtve. Dobićete besplatno savetovanje i pratnju na različitim jezicima.

Šta moram da učinim ako želim da poništim registrovano partnerstvo?

Istopolni parovi koji su pre 01. 07. 2022 registrovali svoje partnerstvo, mogu takođe kod nadležnog suda u mestu stanovanja pokrenuti razdvajanje. Ako se ne možete složiti sa Vašom partnerkom oko razdvajanja, propisani rok odvojenog života za poništenje registrovanog partnerstva iznosi 1 godinu. Pred sudom se uređuju iste tačke kao i kod postupka razdvajanja bračne zajednice. Ako doživljavate nasilje ili pretnje od Vaše partnerke, policija može izreći zaštitne mere u skladu sa [Zakonom o zaštiti od nasilja](#) radi Vaše zaštite.

Mi živimo u vanbračnoj zajednici i ja se želim razdvojiti

Vanbračna zajednica nije zakonom uređeni oblik zajednice. Važno je znati da su kod rastave bitne sledeće službe:

- Ako imate zajedničku decu, postupak dodele odgovornosti staranja o deci se vodi kod Službe za zaštitu dece i odraslih [KESB](#). Za dalje informacije se možete obratiti regionalnoj [pravnoj službi](#).
- Ukoliko niste saglasni kod određivanja iznosa za izdržavanje dece, to će odrediti [nadležni sud](#) u mestu stanovanja. Osoba, koja prvenstveno preuzima staranje o deci nakon rastave vanbračne zajednice nema pravo na izdržavanje. Čim se zasnjuje nadležnost suda u postupku određivanja iznosa za izdržavanje dece, nadležnost za dodelu odgovornosti za staranje o deci prelazi sa KESB-a na sud.
- Ko ostaje u zajedničkom stanu, zavisi pretežno od ugovora o izdavanju stana i saradnje Vašeg stanodavca, kao i Vašeg bivšeg partnera.

S obzirom na to da je situacija rastave vanbračne zajednice pravno veoma složena, poželjno je da potražite savet savetovališta ili savetovališta za pravna pitanja. Ako Vaš vanbračni partner primenjuje nasilje prema Vama i deci ili pretil nasiljem, imate pravo na zaštitne mere po [Zakonu o zaštiti od nasilja](#).

Bitne adrese:

Pokretanje postupka razdvajanja bračne zajednice

[Okružni sud u mestu vašeg prebivališta](#)
[Formular postupka zaštite braka](#)

Lekarska pomoć i uverenja

www.permanence.ch
Tel. 044 215 44 44

Advokacije/Advokatska udruženja

www.zav.ch
www.anwaltskollektiv.ch
www.djs-jds.ch

Vanbračna zajednica i deca

www.zh.ch
Udržavanje i roditeljska skrb

Zaštita

Broj telefona policije
za hitne slučajeve 117
Ženske kuće:
www.frauenhaeuser.ch

Osiguranje dokaza

www.with-you.ch

Savetovalište za pomoć ženama žrtvama nasilja

www.bif-frauenberatung.ch
www.frauennottelefon.ch
www.frauenberatung.ch

Podrška za decu

www.kokon-zh.ch
www.okeywinterthur.ch
www.kinderanwaltschaft.ch

BIF Beratungsstelle für Frauen
gegen Gewalt in Ehe und Partnerschaft

Postfach, 8031 Zürich
Tel. 044 278 99 99
www.bif-frauenberatung.ch
info@bif.ch

PC 87-137016-4
IBAN: CH32 0900 0000 8713 7016 4

* Koristimo isključivo muški rod za naziv partnera radi lakše čitljivosti. Podrazumijevaju se sve osobe sa svojim sopstvenim rodnim identitetom.

